

ТЕМА: ЩОДО ПРАВА НА ЗВЕРНЕННЯ ДО СУДУ ЗА НЕСВОЄЧАСНУ ВИПЛАТУ ГРОШОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦЯ.

НА БАЗІ ЮРИДИЧНОЇ КЛІНІКИ ТНУ ІМЕНІ В.І. ВЕРНАДСЬКОГО

ДОПОВІДАЧ ТА КОНСУЛЬТАНТ: СТАШКО ЮЛІЯ ГЕННАДІЇВНА СТУДЕНТКА 2 КУРСУ.

- **ОБ'ЄКТ ДОСЛІДЖЕННЯ:** ПУБЛІЧНО-СЛУЖБОВІ ПРАВОВІДНОСИНИ МІЖ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦЯМИ ТА ВІЙСЬКОВИМИ ЧАСТИНАМИ ЩОДО ВИПЛАТИ ГРОШОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІД ЧАС ДІЇ ВОЄННОГО СТАНУ.
- **МЕТА:** АНАЛІЗ КОЛІЗІЙ ПРОЦЕСУАЛЬНИХ СТРОКІВ В АДМІНІСТРАТИВНОМУ СУДОЧИНСТВІ ТА ШЛЯХІВ ВІДНОВЛЕННЯ ПОРУШЕНИХ МАЙНОВИХ ПРАВ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ (НА ПРИКЛАДІ СПРАВИ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦЯ Д.).

КИЇВ 2026

ВСТУП ТА АКТУАЛЬНІСТЬ

- **Конституційне та доктринальне обґрунтування:** Грошове забезпечення є основним засобом життєзабезпечення військовослужбовця, що гарантується ст. 43 (право на оплату праці) та ст. 46 (право на соціальний захист) Конституції України.
- **Концепція «легітимних очікувань» :** Згідно з практикою ЄСПЛ (зокрема, у справі «Кечко проти України»), якщо чинне законодавство передбачає виплату певних надбавок чи винагород, і особа відповідає умовам їх отримання, ці кошти визнаються «майном» особи (ст. 1 Першого протоколу до ЄКПЛ).
- **Актуальність проблеми:** В умовах бойових дій системного характеру набули порушення з боку фінансових органів військових частин. Затримка виплати додаткових винагород (бойових) без подальшої компенсації є прямим порушенням права на мирне володіння майном, що вимагає негайного судового втручання відповідно до ст. 55 Конституції України.

НОРМАТИВНА БАЗА ТА ЇЇ ТРАНСФОРМАЦІЯ ПІД ЧАС ВІЙНИ

Конституція України: ст. 43 (право на оплату праці), ст. 46 (соціальний захист), ст. 55 (захист у суді).

Закони України:

- «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців...» (№ 2011-XII): ст. 10-1 (грошове забезпечення, строки), ст. 18 (відповідальність за порушення).
- «Про військовий обов'язок і військову службу» (№ 2232-XII): ст. 26 (грошове забезпечення), ст. 29 (права).
- «Про правовий режим воєнного стану» (№ 389-VIII): ст. 8 (гарантії соцзахисту).

Процесуальне право: КАС України, ст. 19 (підсудність справ).

Підзаконні акти: Постанова КМУ від 30.08.2017 № 704 (порядок та розміри виплат).

! КРИТИЧНА ЗМІНА (*Точка правової біфуркації*): 19.07.2022 набрав чинності Закон України № 2352-IX «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо оптимізації трудових відносин».

Правові наслідки: Цей Закон виключив із Кодексу законів про працю (КЗпП) частину 2 статті 233, яка раніше гарантувала працівникам (і військовим за аналогією) безстрокове право на звернення до суду з позовом про стягнення належних сум. Запроваджено жорсткі преклюзивні строки.

ЮРИСДИКЦІЯ ЦЬОЇ КАТЕГОРІЇ СПОРІВ (КЗПП УКРАЇНИ, КАС УКРАЇНИ)

- **Правова природа спору:** Військова служба законодавчо визначена як специфічний різновид державної публічної служби.
- **Виключна підсудність (КАС України):** Відповідно до статті 19 Кодексу адміністративного судочинства України, всі спори між військовослужбовцем та суб'єктом владних повноважень (військовою частиною, Міноборони) щодо проходження служби та виплат підсудні виключно окружним адміністративним судам. Цивільна юрисдикція у цій категорії спорів не допускається.
- **Доктрина субсидіарності (застосування КЗпП України):** Оскільки спеціальне військове законодавство не містить власних процесуальних норм щодо строків звернення за грошовими стягненнями, адміністративні суди на підставі ч. 6 ст. 7 КАС України застосовують інститут аналогії закону. Для заповнення правової прогалини судді використовують матеріальні норми трудового права (КЗпП України), інтегруючи їх в адміністративний процес.

ПРОЦЕСУАЛЬНІ СТРОКИ ТА ПРАВОВІ ПОЗИЦІЇ ВЕРХОВНОГО СУДУ

Чинні часові обмеження звернення до суду:

1. Місячний строк (ч. 5 ст. 122 КАС України) — застосовується для спорів щодо проходження публічної служби (поки військовослужбовець не виключений зі списків частини).
2. Тримісячний строк (ч. 1 ст. 233 КЗпП України) — застосовується для спорів про виплату всіх сум, що належать особі при звільненні.

Визначення «Dies a quo» (Постанова ВС від 06.04.2023 у справі № 380/13764/22):

- Відлік процесуального строку починається не з дати видання внутрішнього наказу, а виключно з дня, коли військовослужбовець дізнався або повинен був дізнатися про порушення свого права.
- Принцип належного урядування (Good governance): Військова частина зобов'язана письмово повідомити особу про всі нараховані та виплачені суми. Доки позивач не отримає розрахункового документа або реальної виписки з банку про недоплату, строк звернення не може вважатися пропущеним. Участь у бойових діях є безумовною підставою для поновлення строків.

ВИСНОВКИ

На основі аналізу законодавства та ситуації військовослужбовця Д., розроблено наступний юридичний алгоритм захисту:

- 1.Ініціація (Досудовий етап): Подання письмового рапорту командирі військової частини з вимогою надати довідку про нарахування грошового забезпечення, причини невиплати додаткової винагороди та здійснити розрахунок (з обов'язковою фіксацією дати подання рапорту).
- 2.Формування доказової бази: Отримання офіційної письмової відмови командування або вилучення банківських виписок, що підтверджують факт відсутності/неповноти виплат.
- 3.Судовий захист: Протягом 1 місяця з моменту отримання відмови — звернення до Окружного адміністративного суду з позовом «Про визнання протиправною бездіяльності та зобов'язання вчинити дії щодо виплати грошового забезпечення».
- 4.Безоплатна правова допомога (БПД): Використання гарантій ст. 14 Закону України «Про безоплатну правову допомогу» для залучення державного адвоката до складання адміністративного позову та представництва в суді.

Дякую за увагу!

